

Ruma ankanpoikanen

1 Jussi Mattila

Betoni on ollut poliittisessa mielessä viimeiset parikymmentä vuotta "materia non grata" – ei toivottu materiaali, ainakin jossain määrin. Betonirakentaminen tai sen kehittäminen ei ole juuri kerännyt kirjauksia sen enempää puolue- tai hallitusohjelmiin kuin yhteiskunnallisiin hankkeisiin, kuin ehkä esimerkkinä materiaalista, joka pitäisi korvata jollain toisella tai ainakin kierrättää nykyistä fiksummin.

Poliittisesta statuksestaan huolimatta betonia on käytetty rakentamisessa yhä suurempia määriä. Muun muassa kerrostaloista 95 prosenttia rakennetaan betonista. Betonirakentamisen ansiosta kymmenet tuhannet ihmiset pääsevät joka vuosi muuttamaan uuteen kotiin, joka on tehty kohtuuhintaisella, koetellulla sekä luotettavaksi, turvalliseksi ja pitkäikäiseksi todetulla teknologialla.

Käytännössä kaikki infran merkittävät taitorakenteet toteutetaan betonista. Yhä useammille mahdollistuu nopea ja vähäpäästöinen liikkuminen raiteilla, joka liikennemuotona perustuu paljolti betonirakenteiden hyödyntämiseen. Mitä tulee käyttämäämme energiaan, käytännössä kaikki vähäpäästöinen, eli muu kuin polttamiseen perustuva merkittävä energiantuotanto pohjautuu täysin betonirakentamiseen. Ilman sitä meillä ei olisi sen enempää tuuli-, vesi- kuin ydinvoimaakaan.

Keskeinen poliittinen peruste betonirakentamisen vieroksumiselle on ollut ympäristö, eli ilmastonmuutoksen torjuminen. Betonin korvaajaksi kaavaillun puun käyttämisen on väitetty, ilman pitäviä perusteluja, olevan hyväksi ilmastolle kasvattaen hiilinieluja ja -varastoja.

Pohja näiltä väitteiltä on nyt pyyhitty pois. Suomen ilmastopaneeli julkaisi vastikään pitkään valmistellun raporttinsa koskien puun käytön ilmastohyötyjä. Raportti toteaa, että puutuotteita käyttämällä vältetyt ilmastopäästöt ovat niin alhaiset, etteivät puun käytön aikaansaamat päästövähennykset ja puutuotteiden hiilivarastot pysty kompensoimaan hakkuista johtuvia hiilinielumenetyksiä ainakaan 150 vuoden aikajänteellä. Puurakentaminen ei siis ainakaan nyky muodossaan hidasta ilmastonmuutosta, vaan päinvastoin kiihdyttää sitä.

Raportin tultua julkaistuksi on mielenkiintoista nähdä, miten siinä esitetyt toteamukset vaikuttavat rakentamisen sääntelyn kehittämiseen. Lainsäädäntötyössä tehtävät linjaukset tulevat paljastamaan, onko rakentamisen ilmastosääntelyn kehittäminen perustunut oikeasti väitettyihin ilmastonäkökohtiin, vai onko taustalla ollut muita, ideologisia syitä.

Mikäli Ilmastopaneelin esittämät faktat noteerataan lainlaadinnassa, betonille käy kuin rumalle ankanpoikaselle. Siitä kehkeytyy jälleen myös poliittisesti kelpo materiaali, jonka nähdään tuottavan yhteiskuntaamme merkittävään sosiaalisen, teknisen, taloudellisen ja ympäristöllisen arvonlisän. Tätä luonnollisesti tukevat myös betoniteollisuuden tavoittelemat mittavat päästövähennystoimet tulevina vuosina.

Jussi Mattila

toimitusjohtaja, Betoniteollisuus ry

The ugly duckling

Concrete has in the political sense been for the past twenty years or so a "material non grata" – an undesirable material, at least to some extent. Concrete construction and development efforts related to it have hardly at all been recorded in the programmes of political parties or the government, or integrated in social projects.

Despite its political status, concrete has been used in construction in ever increasing volumes. For example, 95 percent of apartment buildings are built from concrete. Every year, tens of thousands of people get to move into a new home built using a reasonably priced technology proven to be reliable, safe and long-lived.

In practice, all the most important infrastructure items are implemented with concrete. Rail transport that offers a fast mode of transport with low emissions is largely based on the utilisation of concrete structures. In practice, all low-emission energy production relies completely on concrete construction. Without it, we would not have wind power, hydropower or nuclear power.

The key political reason for the aversion to concrete construction has been the environment, or the mitigation of climate change. Wood has been suggested as a replacement to concrete, with unsubstantiated claims of it being beneficial to the climate.

These claims have now been disproven. The Finnish Climate Change Panel recently published the report it had been preparing for a long time on the climate benefits of using wood. According to the report, the climate emissions that can be avoided by using wood are so small that the reduction in emissions owing to the use of wood and the carbon stores of wood products will not be able to compensate for the loss of carbon sinks caused by logging over a time period of 150 years at least. In other words, wood construction does not slow down climate change, at least in its current form, but on the contrary accelerates it.

Now that the report has been published, it will be interesting to see how the conclusions of the report affect the development of the regulation of construction.

If the facts presented by the Climate Change Panel are taken into consideration in lawmaking, concrete will experience the transformation of the ugly duckling. It will once again be recognised as an also politically acceptable material that is seen to bring significant social, technical, economic and environmental added value to our society. The extensive efforts planned by the concrete industry for the reduction of emissions in the upcoming years also support this.

Jussi Mattila

Managing Director, Association of Concrete Industry in Finland